

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN.

Waarom een Pedagogisch beleidsplan?

Het pedagogische beleidsplan geeft antwoord op vragen als: "Wat doen we met kinderen? Hoe doen we dat? En waarom doen we dat zo?". Het is belangrijk om te werken met een pedagogisch beleidsplan omdat het de gastouder richting en houvast geeft in de omgang met de kinderen. Ook kan het een bijdrage leveren aan de communicatie tussen gastouder en vraagouders. In dit pedagogische beleidsplan worden de visie van Gastouderbureau G4 en de daarbij behorende opvoedingsdoelen uitgewerkt. Het werkt als een leidraad en zal steeds kritisch bekeken en zo nodig bijgesteld worden om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de gastouderopvang.

Het aantal kinderen wat een gastouder tegelijkertijd mag opvangen

Om goede zorg te garanderen mag een gastouder in een groep van 0 tot 4 jarigen, maximaal 5 kinderen tegelijk opvangen. Eigen kinderen van de gastouder (tot 10 jaar) tellen ook mee. Van die 5 kinderen mogen er maximaal 4 kinderen van 0 en 1 jaar aanwezig zijn, waarvan maximaal 2 kinderen van 0 jaar.

In een groep van 0 tot 13 jarigen mag een gastouder maximaal 6 kinderen tegelijk opvangen. Ook hier tellen de eigen kinderen van de gastouder (tot 10 jaar) mee. Van die 6 kinderen mogen er maximaal 4 kinderen van 0 en 1 jaar aanwezig zijn, waarvan maximaal 2 kinderen van 0 jaar.

De voorziening voor gastouderopvang moet beschikken over:

Voldoende speel- en slaapruijnte voor kinderen, waaronder begrepen een voor kinderen tot de leeftijd van 1,5 jaar op het aantal kinderen afgestemde afzonderlijke slaapruijnte;

Voldoende buitenspeelmogelijkheden, afgestemd op het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen;

Voldoende en goed functionerende rookmelders; En is te allen tijde rookvrij.

Deze eisen worden jaarlijks door de houder van G4 getoetst op naleving tijdens een bezoek aan de voorziening voor gastouderopvang.

Algemene doelstelling en Pedagogische visie G4

Algemene doelstelling G4

G4 gastouderopvang biedt opvang aan kinderen vanaf 0 jaar tot aan het moment waarop zij naar de middelbare school gaan. Ieder kind, ongeacht nationaliteit, geloofsovertuiging, cultuur of achtergrond, van werkende of studerende ouders is welkom bij een van onze gastouders. Onder voorwaarden is ook opvang van kinderen met handicap mogelijk. De kleinschaligheid van gastouderbureau G4 maakt het mogelijk om zowel kinderen als ouders persoonlijke aandacht te geven. Andere kernbegrippen van G4 zijn: kwaliteit, gezelligheid, naar buiten en wederzijds vertrouwen.

Pedagogisch visie G4

Het is belangrijk dat kinderen zich in het gastgezin welkom, veilig en vertrouwd voelen. Als kinderen zich op hun gemak voelen dan geeft dit hen de ruimte om de wereld om zich heen te gaan verkennen en om op onderzoek uit te gaan. Een goed pedagogisch klimaat wil zeggen dat er tijd en rust is om met elkaar fijne dingen te doen en dat ieder kind voldoende

aandacht krijgt. Het is belangrijk om kinderen niet op te jagen in hun ontwikkeling. We staan open voor kinderen en spelen in op hun ontwikkeling en tempo. We gaan uit van wat een kind nodig heeft: elk kind is uniek en wordt ook als zodanig benaderd. Zelfredzaamheid, respect en vertrouwen zijn daarbij sleutelwoorden.

Onze gastouders hebben de mogelijkheid kinderen op te vangen op of nabij het platteland. Op het platteland zijn kinderen veel buiten en hebben contact met dieren en de natuur. G4 verwacht van haar gastouders dat zij de groene visie van (natuurlijk) buiten zijn en spelen in bepaalde mate doorvoeren.

Pedagogische doelen en pedagogische middelen

Pedagogische doelen

Pedagogische kwaliteit is volgens de wet kinderopvang afhankelijk van 4 pedagogische basisdoelen: Het bieden van veiligheid, het bevorderen van de persoonlijke, de sociale en de morele competentie van kinderen. Dit zijn zaken die kinderen tijdens de opvang nodig hebben voor hun welzijn en een goede ontwikkeling. Deze aspecten blijven altijd actueel, omdat kinderen niet veranderen in hun behoefte aan een veilige omgeving met goede ontwikkelingskansen. Omdat kwaliteit van de gastouderopvang afhankelijk is van realiseren van deze doelen worden deze hierna verder uitgewerkt:

A. Emotionele veiligheid bieden;

Een omgeving waarin kinderen zich kunnen ontspannen, zichzelf zijn en lekker in hun vel zitten. Factoren die daaraan bijdragen zijn vaste, vertrouwde gezichten van gastouders en kinderen bij de gastouder. Structuur en voorspelbaarheid (programma, dagritme, afspraken) dragen bij aan een veilige basis. Maar ook door de inrichting van de omgeving die kan bijdragen aan een gevoel van geborgenheid (denk aan akoestiek, licht, kleur en indeling van ruimte).

B. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties;

Met het begrip persoonlijke competentie worden persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit bedoeld. Het gaat erom dat kinderen de kans krijgen om kennis en vaardigheden op te doen en persoonskenmerken te ontwikkelen die belangrijk zijn om goed te kunnen functioneren, bijvoorbeeld het vermogen om zelf problemen op te lossen, creativiteit etc. Door zelf iets te kunnen ondernemen en daarbij positieve ervaringen op te doen, ontwikkelen kinderen persoonlijke competentie.

C. De kans tot eigen maken van waarden en normen, de 'cultuur' van een samenleving;

Om goed te kunnen functioneren in de samenleving waarvan kinderen deel uitmaken, moeten ze zich de regels, normen en waarden van die samenleving eigen maken. Gastouderopvang biedt een bredere samenleving dan het gezin. Kinderen komen in aanraking met andere aspecten van de cultuur en de diversiteit die onze samenleving kenmerkt. Ze leren naast de regels van het gastgezin ook waarden en normen, bijvoorbeeld respect voor elkaar, voor de omgeving en de natuur.

D. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties;

Sociale competentie wil zeggen de kennis en vaardigheden die belangrijk zijn in het omgaan met anderen. Door contacten met andere kinderen en volwassenen leren kinderen om te communiceren, relaties aan te gaan, zich te verplaatsen in anderen, samen te werken, delen, conflicten op te lossen, etc.

Pedagogische middelen

Om de opvoedingsdoelen te bereiken gebruiken we de volgende middelen:

1. De interactie tussen kind en gastouder

De relatie met volwassenen is heel belangrijk voor het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen. Kinderen zijn van nature gericht op mensen in hun omgeving.

2. Groep (de fysieke omgeving)

De inrichting van de binnen- en buitenruimte bepaalt voor een belangrijk deel of kinderen veilig en ongestoord kunnen spelen.

3. spelmateriaal

voor zowel binnen als buiten; spelmateriaal kan kinderen stimuleren en uitdagen. In het gastgezin zijn voldoende spelmaterialen aanwezig. De gastouder biedt materialen aan die passen bij de ontwikkelingsfase van het kind.

4. het activiteitenaanbod

jonge kinderen ontwikkelen zich vooral door middel van spel. Vrij spel is een hoofdonderdeel van het dagprogramma, maar ook deelnemen aan de dagelijkse bezigheden en rituelen in het gastgezin zijn activiteiten waar kinderen plezier aan kunnen beleven en van kunnen leren.

Pedagogische visie G4 in de praktijk

(Schematisch weergegeven©)

A. Emotionele veiligheid bieden

1. Interactie gastouder en kind
2. groep
3. speel- leeromgeving
4. activiteiten

B. Gelegenheid bieden tot ontwikkelen van persoonlijke competenties

1. Interactie gastouder en kind
2. groep
3. speel- leeromgeving
4. activiteiten

C. De kans tot eigen maken van normen en waarden

1. Interactie gastouder en kind
2. groep
3. speel- leeromgeving
4. activiteiten

D. Ontwikkeling van sociale competenties

1. Interactie gastouder en kind
2. groep
3. speel- leeromgeving
4. activiteiten

A. Emotionele veiligheid bieden

1: *Emotionele veiligheid* - interactie gastouder en kind

De vertrouwensband met een vaste gastouder is onmisbaar. Vaste rituelen, ritme, structuur en regels zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen. Als er sprake is van een veilige basis durven kinderen alles om zich heen te ontdekken. Persoonlijk contact met een gastouder in de vertrouwde huiselijke omgeving dragen bij tot het verkrijgen van een veilig gevoel. Kinderen gaan vanuit dat veilige gevoel de omgeving verkennen en zich ontwikkelen.

Hoe kan de gastouder werken aan de vertrouwensband met het kind?

- De gastouder is "sensitief" in haar handelen. (vangt signalen van kinderen op en reageert er juist op)
- Samen plezier hebben, grapjes maken, samen stoeien, etc.
- Naar het kind toelopen, door de knieën gaan, oogcontact maken, het kind bij je nemen.
- Het kind positief bevestigen en aanmoedigen, bijvoorbeeld "dat kun je goed", "wat knap van jouw".
- Het verzorgingsmoment als contactmoment gebruiken.
- Uitleggen wat je gaat doen voor je handelt, bijvoorbeeld "Ik ga nu je mondje poetsen" of "We gaan aan tafel".
- De gastouder bevestigt het kind, bijvoorbeeld verwoorden: "Dat heb je goed gedaan". - Reageren op verbale /non verbale signalen: "Wil jij graag met dat autootje spelen"?
- Tijd en ruimte geven voor initiatief: "Doe maar, dat kun jij wel".
- Aansluiten op humor en gedrag: "Wat kun jij leuke grapjes maken".
- Uitgaan van wat een kind zelf al kan en dat stimuleren en ondersteunen.
- Een kind leren dat het verantwoordelijk is voor z'n eigen gedrag.
- Een kind leren dat hij met anderen samenleeft (socialisatie) en rekening met elkaar dient te houden.

In haar communicatie met een kind zal de gastouder:

- Actief luisteren: oogcontact maken, voor een kind gaan zitten, herhalen, bevestigen.
- Kinderen uitnodigen om iets te zeggen, maar ook "stille" kinderen respecteren.
- Eén op één gesprekjes voeren met een kind, terwijl je tijd hebt voor elkaar.
- Niet op gebiedende of verbiedende toon met 'n kind praten: "Dat mag niet/ kom hier!"
- De voertaal is Nederlands, dialectgebruik kan in alle gevallen dat het logisch is (bijvoorbeeld het kind spreekt dialect).

Hoe organiseert de gastouder de dagelijkse gang van zaken rond een kind?

- De gastouder geeft de structuur aan van de dag. Zij bepaalt uiteindelijk wat er gebeurt.
- Een kind mag zich afzonderen, het hoeft niet altijd aan alles deel te nemen (respect voor de autonomie van het kind)
- Initiatieven van het kind worden gestimuleerd en positief bekrachtigd.

- De manier van afscheid nemen, binnenkomen, naar bed gaan respecteren.
- Er wordt zoveel mogelijk uitgegaan van het kind.
- Kennis hebben van en aansluiten op eigenaardigheden en wensen van een kind. Extreme dingen in overleg met ouders ombuigen.
- Humeur inschatten, in meegaan totdat de sfeer of de eigen grenzen bereikt zijn. Dan maatregelen nemen zoals negeren, ombuigen/ afleiden of straffen, bijvoorbeeld ga maar op het stoeltje zitten.
- Inzicht hebben in de ontwikkelingsfase van het kind. Geen onmogelijke verwachtingen hebben van een kind.

2: *Emotionele veiligheid* - groep

Welke eisen stel je aan de ruimte:

- De leefruimte is een vaste, bekende plek voor het kind. Dit geldt ook zoveel mogelijk voor de slaapkamer.
- Het aanwezige materiaal daagt het kind uit om te spelen.
- Waar het kind niet aan mag komen staat niet binnen handbereik.
- "Warm en eigen": gelegenheid om te snoezelen met het kind. Sfeer maken en gezelligheid creëren.
- De ruimtes waar het kind komt moeten veilig zijn.
- Buiten mogen spannende, uitdagende dingen zijn waar kinderen onder begeleiding, verantwoord mee in aanraking leren komen.
- Er is een afwisseling tussen actieve momenten en rustigere momenten.
- Kleinere kinderen kunnen ongestoord op de grond spelen of in de box.
- Knutselwerkjes worden getoond en worden mee naar huis gegeven.
- Er valt voldoende daglicht naar binnen en je kunt er naar buiten kijken.
- Elke dag gaan we meerdere keren naar buiten.
- Dagelijks worden de ruimtes gelucht.
- In de leefruimte is er geborgenheid. De buitenruimte nodigt uit tot ontdekken, rennen en bewegen.

3: *Emotionele veiligheid* - speel- leeromgeving

Hoe leren kinderen met spelmateriaal om te gaan?

- Kinderen kunnen en mogen zelf kiezen waar ze mee willen spelen.
- Kinderen ruimen zelf mee op
- De gastouder begeleidt de keuze, zij laat een kind kiezen uit bijvoorbeeld 3 dingen.
- Speelgoed aanbieden dat bij de ontwikkelingsfase van het kind past.
- Een gastouder leert een kind waar het speelgoed voor is.
- Ze stimuleert het kind om met afwisselend speelgoed te spelen.
- De gastouder weet waar het kind goed in is en vaak mee speelt. Biedt dit aan, maar brengt ook andere elementen in het spel.

4: *Emotionele veiligheid* - activiteiten

Op welke manier geeft een gastouder steun aan een kind tijdens activiteiten?

- Ze maakt de activiteit aantrekkelijk, zodat het kind wordt uitgedaagd.
- Een kind hoeft niet altijd aan alle (creatieve) activiteiten mee te doen.

- Een kind doet wel mee aan de eet- en verzorg momenten.
- Ze biedt spel en activiteiten aan die passen bij de leeftijd van het kind. Het kind voelt zich hierdoor veilig en vertrouwd.
- De gastouder is enthousiast omtrent het buiten zijn en het omgaan met de natuur.
- De gastouder troost en helpt waar nodig is.
- De gastouder kan goed inschatten of ze iets moet uitleggen of dat het kind het zelf kan.
- De gastouder brengt af en toe een element in waardoor het spel uitdagend en vernieuwend blijft. Herhaling combineren met uitdaging.
- Herkenningspunten voor een kind in een dag, een maand, een jaar.
- Er kan aandacht besteed worden aan de seizoenen, verjaardagen, feestdagen.
- Gastouder stimuleert kinderen natuurlijke materialen te ontdekken (blaadjes, eikels, stenen enz.)

B. Gelegenheid bieden tot ontwikkelen van persoonlijke competenties

1: *Persoonlijke competentie* - interactie gastouder en kind

Op welke manier stimuleert en helpt de gastouder een kind?

- Door een omgeving te creëren waarin het kind zich veilig en op zijn gemak voelt.
- De gastouder stimuleert het ontdekken en verleggen van grenzen en daagt het kind daarbij uit.
- Positief gedrag benoemen en compliment geven.
- Kind zelfvertrouwen geven, dat het ook fouten mag maken.
- Het kind op het verkeerde gedrag aanspreken; niet "Jij bent stout", maar "Wat jij doet vind ik niet fijn".
- Belonen, prijzen, complimenteren.
- Inspelen op grapjes, humor, "gek-doen" of stout-zijn" van een kind.
- Ingaan op initiatieven van een kind.
- Oefenen, bevestigen, steunen, troosten, helpen, begeleiden, inleven, stimuleren, etc.
- Alert zijn dat je op een positieve manier en toon iets zegt.
- Helpen bij het ontdekken van eigen vaardigheden.
- Duidelijkheid geven door grenzen te stellen.

2: *Persoonlijke competentie* - groep

Hoe stimuleer je dat een kind gebruik maakt van de ruimte?

- Gelegenheid bieden voor eigen initiatief: een kind mag zelf bepalen waar het mee speelt. De keuze respecteren van het kind.
- Evenwicht bieden tussen veiligheid en uitdaging.
- Vertrouwde en bekende sfeer, herkenbare indeling van de ruimte.
- Mogelijkheden die aansluiten bij leeftijd, ontwikkelingsstadium van een kind.
- Duidelijke afspraken over gedragsregels binnen en buiten.
- Plaatsje/ hoekje om even alleen te zijn.
- Gepaste muziek op het juiste moment.

3: *Persoonlijke competentie* - speel- leeromgeving

Hoe sluit het materiaal aan op het individuele kind?

- Het stimuleert persoonlijkheidskenmerken als zelfvertrouwen, interesse, initiatief.
- Het maakt emoties los van plezier, verrassing, verwondering, on-/geduld, teleurstelling, verdriet, etc.
- Het past bij de leeftijd, ontwikkelingsfase en mogelijkheden van een kind.
- Het bevordert zelfstandigheid en zelfredzaamheid.
- Het is veilig en voldoet aan de wettelijke veiligheidseisen.

Op welke manier kan spelmateriaal aanzetten tot spel en exploratie?

- Spelmateriaal moet spannend, uitdagend en interessant zijn maar moet ook vertrouwd zijn en moet herhaling bieden.
- Spelmateriaal moet prikkelen, bijvoorbeeld kleur en geluid
- Spelmateriaal stimuleert momenten van overleg en communicatie.
- Spelmateriaal zet aan tot ontdekken, tot grenzen verkennen en overwinnen, exploratie.

Wat zijn de afspraken over het omgaan met spelmateriaal?

- Afspraken over het moment en de manier van kiezen, gebruik, opruimen.
- Gedragsregels over gebruik van het spelmateriaal.

4: *Persoonlijke competentie* - activiteiten

Hoe kunnen activiteiten aansluiten op persoonlijke competenties van een kind?

- Een gevarieerd aanbod van activiteiten en afwisseling van gestructureerde activiteiten en vrij spel.
- Kansen voor individuele leermomenten: een kind nieuwe materialen aanbieden.
- Kansen voor zelfoverwinning, voor zelfstandigheid en zelfredzaamheid: kind overwint de angst voor een glijbaan, zelf de jas ophangen, etc.
- Uitdagen, activiteiten aanbieden waardoor het kind 't gevoel krijgt, ik ben hier goed in.
- Activiteiten aanbieden die bij ontwikkeling van het kind past; succeservaringen.
- Structuur op een dag (wanneer spelen, eten, slapen) geeft veiligheid aan een kind. Veiligheid maakt de stap nemen naar zelfontwikkeling gemakkelijker.
- Specifieke activiteiten die vaardigheden op specifieke gebieden versterken.

Aanbieden van seizoen gerichte /thema gerichte (buiten-) activiteiten

C. De kans tot eigen maken van normen en waarden.

Belangrijke normen en waarden van de ouders en het gastoudergezin moeten op elkaar zijn afgestemd. Bijvoorbeeld op het gebied van godsdienst, omgaan met vriendschappen en conflicten, taalgebruik, respect hebben voor elkaar en elkaars spullen en verantwoordelijkheid leren nemen. Het is goed om elkaars opvattingen te kennen en te bespreken hoe daar mee zal worden omgegaan tijdens de opvang.

Sommige zaken zullen er bij de gastouder anders aan toe gaan als bij de ouders thuis. Dit hoeft geen problemen op te leveren. Hierdoor kunnen kinderen zien dat er verschillen zijn en kunnen ze hiermee leren omgaan. Dit kan een aanvulling zijn op de thuissituatie en zelfs een verrijking. Respect voor elkaars mening en wederzijds vertrouwen spelen hierbij ook een belangrijke rol.

1: *Normen en waarden* - interactie gastouder met kind

De gastouder geeft het goede voorbeeld waar het gaat om:

- omgangsvormen: elkaar vriendelijk en met de naam aanspreken, elkaar aankijken, elkaar uit laten praten.
- afspraken tijdens maaltijden; op elkaar wachten; niet spelen met eten, korstjes opeten; bord leeg eten; eerst boterham met vlees of kaas en daarna met zoet.
- spelmomenten; regels en afspraken tijdens het spelen; samen opruimen.
- kind leren omgaan met hygiëne, handjes wassen na toiletbezoek.
- onenigheid: tonen van wederzijds respect en elkaar geen pijn doen. Het weer goed maken, sorry zeggen. Wat is de aanpak als een kind zich niet aan gemaakte afspraken houdt?
- Wees niet boos, doe boos. Een kind **is** niet stout, het **doet** stout.
- Een positieve benadering is altijd het uitgangspunt. Afspraken nogmaals duidelijk benoemen. Geef ook de kans om het goede gedrag te laten zien.
- Er wordt nooit fysiek gestraft. Ook een 'opvoedkundige tik' wordt bij een gastouder niet getolereerd.
- Een kind apart zetten kan wel maar dan altijd op een plek waar toezicht is, echter nooit te lang (niet meer dan enkele minuten); "straf" is eindig.
- Een kind kan een gastouder net als een ouder, boos maken. Wanneer de emoties mogelijk (te) hoog oplopen, onderken dit dan en roep de hulp in (dat kan van G4 zijn). Door te overleggen kun je tot een plan van aanpak komen.
- Het is niet nodig te belonen met behulp van eten of snoep. Een kind heeft genoeg aan een compliment, aai over de bol of knuffel.

Hoe kun je ervoor zorgen dat er respect en waardering is voor verschillen?

- Aandacht besteden aan rituelen, feesten, gedenkdagen bij een religie of cultuur.
- Gesprekjes voeren, waardoor je open staat voor elkaar en elkaar kunt begrijpen.

Welke eisen worden gesteld aan communicatie tussen gastouder en kind?

- Samen met kinderen praten, afwisselen van beurt geven en nemen.
- Oriëntatie op elkaar, oogcontact maken, elkaar laten uitpraten.
- Juiste woordkeuze.
- Taalkeuze: denk aan Nederlands en dialect.
- Non-verbale communicatie.

2: Normen en waarden - groep

Hoe kun je ervoor zorgen dat de ruimte leefbaar en aangenaam is voor iedereen?

- Afspreken wat wel/ niet mag.
- Afspraken over gezamenlijke verantwoordelijkheid voor bijvoorbeeld opruimen.
- Afspraken over wat mag in de ruimte; geluid (niet schreeuwen) gedrag (niet rennen).
- Afspreken waar je wel of niet mag lopen (wel op het gras niet tussen de bloemen)
- Eventueel foto's of vertrouwde spullen van thuis.

3: Normen en waarden - speel- leeromgeving

Ook in spelmateriaal kunnen normen, waarden en cultuur tot uitdrukking komen:

- Materiaal dat wegwijs maakt in het alledaagse leven, zoals keukenattributen om te "koken", verkleedkleden om rollen te oefenen.
- Materiaal dat diversiteit weergeeft, bijvoorbeeld een pop met een andere huidskleur, spullen uit wereldwinkel, boeken met verhalen uit andere culturen, etc.

4: Normen en waarden - activiteiten

Met activiteiten kun je waarden en normen dichterbij kinderen brengen:

- Aansluiten bij de gebeurtenissen in het gezin en de omgeving.
- Samen delen en elkaar helpen.
- Jaar-activiteitenkalender met aandacht voor culturele vieringen en rituelen.
- Naar plaatsen gaan waar kinderen kennismaken met andere waarden en normen, bijvoorbeeld op bezoek bij bibliotheek, verzorgingstehuis, Turkse supermarkt, etc.

D. Ontwikkeling van sociale competentie

1: *Sociale competentie* - interactie gastouder met kind

Op welke wijze geeft een gastouder invulling aan het contact met het kind?

- Het opbouwen van een (hechte) relatie met het kind.
- Het organiseren van specifieke activiteiten.
- Natuurlijke gezag relatie tussen gastouder en kind.
- Het kind stimuleren om z'n mening te geven, het bevorderen van weerbaarheid.
- De gastouder beschikt over het vermogen om zich in te leven in het kind.
- Het stimuleren van samenwerken, samen delen, samen dingen ervaren.

2: *Sociale competentie* – groep

- Welke kansen biedt de ruimte voor gezamenlijke en gevarieerde belevingen?
- Afwisseling tussen rustige plekken en actieplekken.
- Een ruimte of een plek die uitdaagt tot rennen, klimmen, verkleden, etc.
- Er zijn materialen aanwezig waar kinderen kennis kunnen maken met elementen als nat-droog, zacht-hard, hoog-laag, etc.
- Hoe wordt er gewerkt aan het omgaan met veilige en onveilige (spel)situaties?
- Heldere en begrijpelijke afspraken en instructies.
- Verwoorden van mogelijke risico's.
- Napraten over gevaarlijke situaties.

3: *Sociale competentie* - speel- leeromgeving

Welk spelmateriaal kan bijdragen aan het ontwikkelen van sociale competentie?

- Materiaal dat geschikt is voor individueel en samenspel.
- Materiaal dat uitnodigt tot rollenspel.
- Aanbod van uitdagend, grensverleggend en ontwikkelingsgericht materiaal.
- Materiaal dat leidt tot het gezamenlijk ervaren van plezier, succes, teleurstelling, verliezen, winnen.
- Diversiteit door materiaal naar leeftijd, sekse, sociale en culturele achtergrond.

4: *Sociale competentie* - activiteiten

Hoe kunnen activiteiten bijdragen aan het ontwikkelen van sociale competentie?

- Afwisseling tussen momenten waar kinderen individueel spelen, kunnen helpen, er samen gespeeld wordt, rekening houdend met de nodige variatie en flexibiliteit.
- Thema's, actualiteiten of speciale activiteiten gebruiken.
- Variatie in het aanbod van activiteiten.
- Stimuleren tot samen spelen, praten, luisteren, helpen, werken.
- Ervaring opdoen met moeten delen, wachten op, rekening houden met anderen.
- Gelegenheid bieden om kwaliteiten te tonen en te ervaren; eerste, snelste, laatste, beste, vooraan, achteraan, etc.
- Momenten en plaatsen om ervaringen op te doen met een actuele gebeurtenis o.a. sinterklaas.
- Omgaan met emoties in situaties van plezier, grapjes, frustratie, conflict, boosheid, verdriet, teleurstelling, etc.

Stimulering van de ontwikkelingsgebieden

Elk kind heeft zijn eigen ontwikkelingstempo; elk kind is uniek. De gastouder besteedt op persoonlijke wijze aandacht aan de ontwikkeling van het kind.

Veel gebeurt spontaan en intuïtief. Maar aan sommige zaken moet meer of speciale aandacht worden besteed.

De gastouder begeleidt, stimuleert en volgt het kind in zijn ontwikkeling. Ook signaleert de gastouder bepaalde aspecten van de ontwikkeling. Op verzoek van de ouders heeft de gastouder ook een sturende functie.

Een gastouder volgt en stimuleert een kind op de volgende ontwikkelingsgebieden:

Fijne Motoriek: Dit zijn fijne bewegingen zoals de coördinatie van de handen en ogen. Dit komt tot uiting in het grijpen van voorwerpen en deze naar een vooraf bepaalde plaats te brengen, zoals een rammelaar naar de mond brengen, een puzzelstukje op de juiste plek leggen, tekenen, verven, kleuren, plakken, rijgen, knippen, pincet/suikertang, open en dichtmaken van deksels, scheuren, hamertje tik, 1e schrijf en tekenoefeningen met potlood, knopen en ritsen dichtmaken.

Grove Motoriek: Dit is het gecontroleerd bewegen van het bewegingsgestel. Dit wordt gestimuleerd tijdens het (buiten)spelen bij het rennen, springen, gooien en vangen, fietsen, stappen, bouwen, lopen, klimmen en klauteren, rollen.

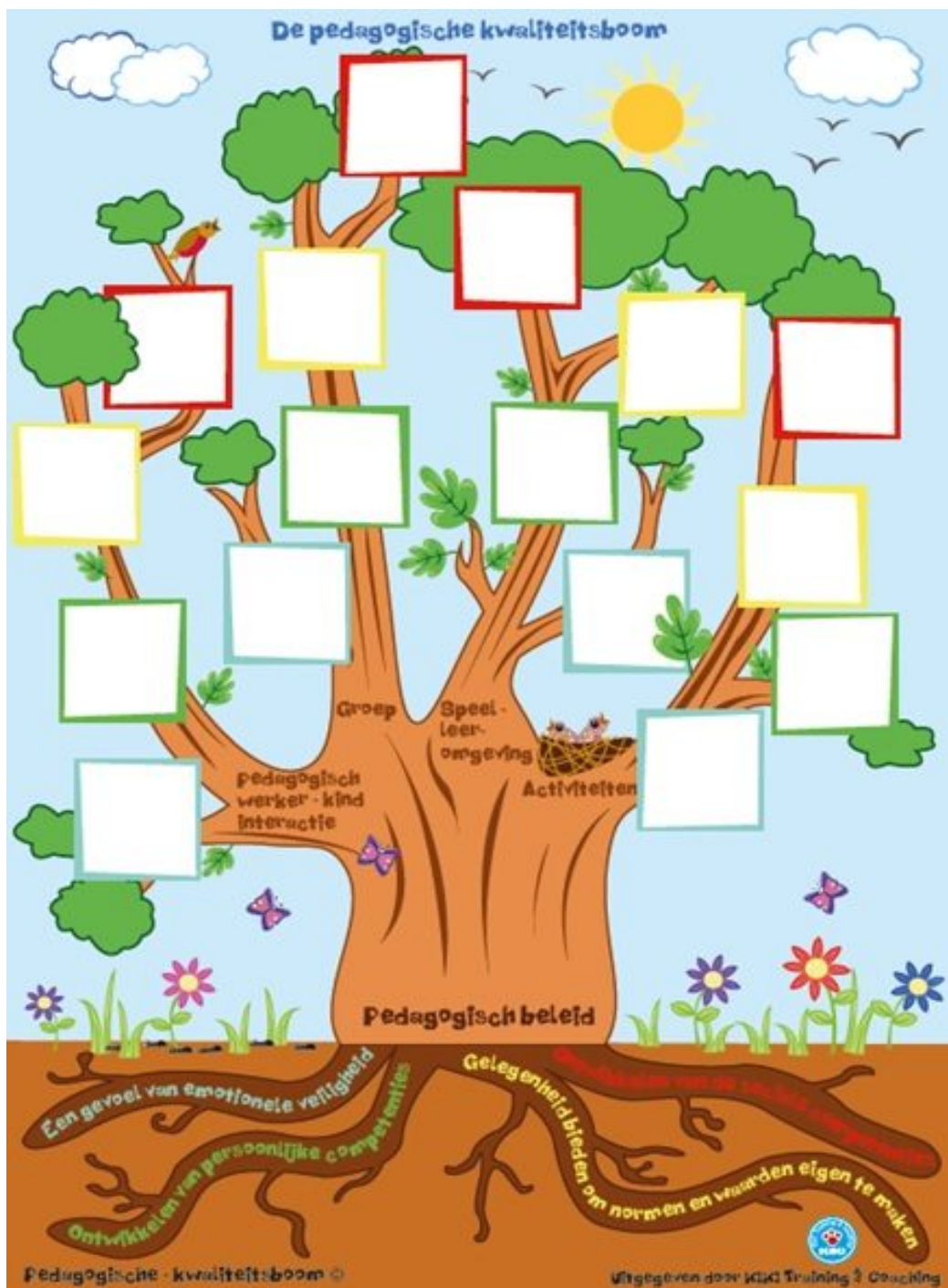
Sensitief (zintuigen): ruw en glad materiaal, spelmateriaal voor gehoor (geluidskokers, instrument, rammelaar), reukzakjes, proeven van verschillende smaken, voelen van zand, water, steen, verschillende stofstructuren, warm en koud.

Taal- en rekenontwikkeling: voorlezen, luisteren naar een verhaal, kind laten vertellen wat het heeft meegemaakt, benoemen van voorwerpen, materialen, dieren, namen van anderen leren, liedjes, rijmpjes en versjes oefenen, plaatjes kijken en benoemen, begrippen groot/ klein, hoog/ laag, dik/ dun, meer/ minder.

Creatieve ontwikkeling: Dit is de ontwikkeling van het denkvermogen waarbij kinderen gestimuleerd worden om eigen inbreng in hun handelen toe te passen. Dit gebeurt op diverse (bekende) manieren, zoals het gebruik van materialen, water, zand, verf, lijm, et cetera. Deze ontwikkeling wordt ook gestimuleerd tijdens het spelen met de poppenkast of constructiemateriaal, dansen, toneel, luisteren naar muziek of muziek maken, zingen, kleien, verven, tekenen, plakken.

Gebruikte bronnen:

- Rixsen-Walraven (2004) Pedagogische kwaliteit in de kinderopvang: doelstellingen en kwaliteitscriteria
- Gevers- Bollen (2018) Kwaliteitsmonitor Gastouderopvang
- Kiki Training en Coaching

- Een gevoel van emotionele veiligheid
- Ontwikkeling van persoonlijke competenties
- Gelegenheid bieden om normen en waarden eigen te maken
- Ontwikkeling van de sociale competenties